

<http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Ivana-Janu-Svoboda-je-pro-me-porad-to-nejcennejsi-404300>

Ivana Janů: Svoboda je pro mě pořád to nejcennější

20. 10. 2015 13:50

Téměř osmnáct let byla soudkyní i místopředsedkyní Ústavního soudu, také poslankyní České národní rady i Parlamentu České republiky, členkou komise pro tvorbu Ústavy. A rovněž vedoucí české delegace v Radě Evropy ve Štrasburku, devět let působila v Haagu a na tři roky byla Valným shromážděním OSN zvolena ad litem soudkyní Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii. To jsou jen některé body bohaté profesní kariéry JUDr. Ivany Janů, která se v září tohoto roku stala předsedkyní Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Foto: ÚOOÚ

Popisek: Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů JUDr. Ivana Janů

Do velké politiky jste vstoupila v únoru 1990, kdy jste byla za KDU-ČSL kooptována do tehdejší České národní rady. Proč jste se rozhodla k tomuto kroku?

Vyplynulo to z mé tehdejší činnosti v Československé straně lidové před 17. 11. 1989. Patřila jsem k protagonistům tzv. Obrodného proudu ve straně lidové, který usiloval o svolání mimořádného sjezdu strany a volbu jejího nového vedení. Nebylo tajemstvím, že ve vedení této strany byli lidé, kteří měli kromě lidovecké legitimace i přísluhovačskou komunistickou „průkazku“. Podle stanov bylo potřeba sehnat podpisy jedné třetiny členské základny. Podpisové archy s identifikací podepsaných členů z celého tehdejšího Československa chodily na moji domácí adresu a též adresu PhDr. M. Svobody, oba jsme byli z místní organizace Prahy 6. Patrně tímto jsem se stala známou a byl to i začátek mé parlamentní činnosti.

Lidová strana byla v té době stranou Národní fronty, jinak to ani nešlo. Ale přes různé povinné úlitby režimu byla díky tomu, že se hlásila ke křesťanství a její Lidová demokracie byla považována za alespoň relativně slušné noviny, brána veřejností se sympatiemi. Jak na to s odstupem vzpomínáte?

Lidová strana byla podle mého názoru jedinou předlistopadovou politickou stranou, která byla schopna se obrodit díky svému křesťanskému potenciálu a díky svým členům z místních organizací. Důkazem toho je skutečnost, že se udržela v politice po listopadu 1989 dodnes.

O politiku jste se tedy zajímala už před listopadem 1989?

Shora uvedené svědčí o tom, že tomu tak bylo. Svoboda a demokratické změny byly a jsou pro mě pořád tím nejcennějším, co člověk potřebuje k tomu, aby si mohl zorganizovat svůj vlastní život. I když jsem byla ve vysoké politice krátce, něco přes tři roky, patřila tato doba v mém životě k důležitému období. Od roku 1993, tedy více než 22 let, však už členkou žádné politické strany nejsem.

Hlavním důvodem patrně bylo, že jste v roce 1993 poslanecké křeslo vyměnila za talár ústavního soudce. Jak vzpomínáte na dobu, kdy se tvořily zákony v době tzv. divokých devadesátých let?

Na toto období vzpomínám ráda. Vládlo nadšení a spolupráce, která šla napříč politickým spektrem. Šlo nám o společnou věc a postupovali jsme cestou naprosto neprošlapanou od TOTALITÁRNÍHO státu k DEMOKRATICKÉMU, tedy v té době k jeho základům. Málokdo si už dneska připomene, že soukromé vlastnictví prakticky neexistovalo. Pokud si dobře vzpomínám, státní sektor činil 96 % všeho vlastnického potenciálu. Jeho využívání bylo neefektivní a neschopné konkurence.

Neuchovala se, na rozdíl např. od Maďarska a Polska, ani ta nejmenší zkušenost se soukromým podnikáním, ve kterém bylo možno pokračovat. Vše začínalo od samého začátku.

Opravdu hektická doba.

Přijímaly se zákony rehabilitační, restituční, které se osvědčily podle mého názoru i jako nejlepší forma odstátnění a privatizace. Před každou takovouto etapou bylo nutno změnit, novelizovat stávající Ústavu jako základní právní rámeček. Byla přijata Listina základních práv a svobod, Zákon o protiprávnosti komunistického režimu, Zákon o Ústavním soudu a nakonec i Ústava ČR, a to s účinností ke dni rozdělení Československa. Bylo nutno rozdělit měnu, majetek, zastupitelské úřady atd. Šlo možná o divoká devadesátá léta, jak vaše otázka navozovala, i vzhledem k tomu, co všechno se událo. Při méně povrchním pohledu, by se však nikdo neměl odvážit tvrdit, že tyto změny postrádaly určitý řád a disciplínu. Politika byla více konsensuální než dnes. Kritizovat a osobně nic lepšího nepředvést je snadné, ale také laciné. Pořád platí: „Kdo nic nedělá, nic nezkaží.“

Na Ústavním soudě jste strávila téměř osmnáct let. Dá se vybrat z těch stovek příběhů a osudů, které se vám v podobě spisu dostaly na stůl, jeden nebo několik málo, které vás citelně lidsky zasáhly? Nebo ústavní soudce musí být při své práci především nad věcí a držet si odstup?

Určitě byly případy, které mě hluboce zasáhly a dlouhou dobu se mi vracely. Nemohla jsem je setrást. Mnohdy bylo pro mě těžké být nad věcí a udržet si odstup. Byla jsem vychována tak, aby mi lidské osudy nebyly lhostejné, špatně jsem již od dětství snášela kolem sebe nespravedlnost. Empatie je vlastností povahy a myslím, že ani soudci neškodí, když je jí nadán. Zejména v trestních věcech, kdy má před sebou oběti trestných činů či pozůstalé. Měl by je umět trpělivě vyslechnout, aniž by měly dojem, že soudce zdržují. Nicméně si myslím, že jsem vždy dokázala případ posoudit a vyhodnotit objektivně vzhledem k důkazní situaci a okolnostem konkrétní věci. Což je základním úkolem každého soudce.

Vystoupila jste také proti odmítnutí návrhu na zrušení části amnestie Václava Klause. Co vám na tomto prezidentském rozhodnutí vadilo?

Každá moc ve státě musí být pod ústavní kontrolou. Zánik funkce, skončení funkčního období prezidenta, nebyl podle mého názoru důvodem k zastavení řízení o žalobě Senátu. Ústavní soud nechal svým postupem u vysoko postaveného ústavního činitele Senátem vznesená obvinění, veřejností vnímaná jako závažná, bez věcného posouzení. Tímto svým krokem určitě neposílil důvěru veřejnosti v dospělost demokracie.

Pracovní kariéra předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů JUDr. Ivany Janů

Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze ukončila v roce 1973, o rok později dosáhla doktorátu práv v oboru mezinárodního práva veřejného.

1973 - 1983 právní specialista ve Výzkumném ústavu vodohospodářském Praha

1979 - 1989 soudce přísedící u Obvodního soudu pro Prahu 6

1983 - 1989 vedoucí právník ve stavební firmě Instav Praha

1989 - 1993 poslankyně českého parlamentu. Do ČNR byla kooptována v únoru 1990. Místopředsedkyně zahraničního výboru, členka ústavněprávního, mandátového a imunitního výboru, 1993 členka Parlamentní komise pro tvorbu Ústavy

1991 - 1993 vedoucí delegace Parlamentu České republiky v Radě Evropy ve Štrasburku,

1993 - 2001 soudkyně a místopředsedkyně Ústavního soudu České republiky

1998 - 2001 členka právní sekce Rady Evropy - Benátská komise

2001 - 2004 zvolena Valným shromážděním OSN ad litem soudce Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii

2004 - 2014 soudce Ústavního soudu České republiky

2005 - 2014 členka Sboru poradců International Criminal Law Services Foundation
se sídlem v Haagu

od září 2015 předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů

Partner článku:

<https://www.youtube.com/watch?v=IKhQOdxTYac>

<http://www.krajskelisty.cz/stredocesky-kraj/11112-ivana-janu-svoboda-je-pro-me-porad-to-nejcennejsi.htm>

http://www.vzory.cz/blogy/ivana-janu-svoboda-je-pro-me-porad-to-nejcennejsi/#.Vic_jFRIsdU